

AIVAR

„Las ma arvan! Sa ju nägid seda tüdrukut, kes postkastide juures autost välja tuli ja sinu ema poodi läks. Arvad, et ta on ilus ja noor ning sul tekkis kohe tema vastu huvi. On ju?“ seletas vana Märdin jalgrattal Aivarist mööda sõita püüdes, toetas siis jala maha ja ning kinnitas, et poiss eksis, kuna tema arvates kandsid noored ja ilusad tüdrukud ilusaid riideid ning käisid nagu mannekeenid, aga nähtud isendi puhul oli tegu tavalise hallides dres-sides naisinimesega, kes lohistas end mõne oma vana sugulase juurde pärandust noolima või siis lihtsalt eksis küla nimega ja sattus Hannimõisa jumala juhuslikult.

Tegelikult ei olnudki Hannimõisa külaelanikel sugulasi, keda teised kohalikud poleks veel näinud, seepärast tekitas ühe võõra tulek külla kõigis elevust.

„Ma arvan, et see oli kaubaagent,“ sõnas Moona Miia neist mööda kiirustades ning lisas tagasi vaadates, et ta oli juba ammu Epukesele rääkinud, et poes pole niite ega nõelu, millega sokke parandada ja nüüd tuli keegi, kes nende nipsasjakestega kauples.

Ei läinud veerandit tundigi, kui poemaja ees ootas oma sisselaskmise järjekorda pea kogu küla, see tähendab, et igast majapidamisest oli kohale tulnud keegi, kel

mingi poekauba vastu huvi oli. Ukse taga ootamine oli aga tavaline, sest Aivari ema Epukese poe eesruum oli nii väike, et seal oligi ruumi vaid ühele külastajale ja kõiki muid ruume nimetas Epuke laoruumideks ja sinna polnud kundedel asja, sest selle sisu ja korrashoiu eest vastutas tema üksi. Seega polnud Hannimõisa pood tavaline külakauplus, vaid suurejooneline kauplusladu, nagu perenaine ise seda nimetas.

„Ma arvan, et see oli mingi revident ja meil tuleb siin veel pikalt oodata,“ nurises Marjamäe eit ja kurtis siis: „Pidi see korvisang mul just täna katki minema. Oleks teadnud, oleks eile tulnud.“

„Ega sa siis seepärast tulnud,“ vaidles Miia talle vastu. „Tahtsid ikka seda naist näha, kes seal sees meie aega viidab.“

„Muidugi! Aga mis meil, pensionäridel, maal muud teha kui aega viita,“ oli Märdin temaga nõus ja siis läks juba üleüldiseks vaidluseks, kes kelle aega viidab, aga seda vaid hetkeni, kuni võõras poe välisust paotas ja betoontrepilt pilku tõstmata neist kõigist mööda tuhises.

„Tohoh! Ei tere ega midagi!“ imestas Märdin ja unustas, miks ta üldse poodi tuli.

„Noh, mida te vahite ja mu kallist aega raiskate – kes järgmine on?“ hüüdis poepidaja ukse vahelt ja kamandas siis: „Aivar, tule sina sisse! Teised las ootavad, sest neil on ju aega.“

Aivar ei arvanud sellest ajaviitmisest esmalt midagi, aga ta vaatas oma mõttes ikka veel järele sellele tüdrukuks, keda ühed jalgu järel lohistavaks naiseks ja teised kärmeks kaubaagendiks pidasid. Tema enda nägemise

põhjal oleks nagu tegu olnud mõne nende klassi tüdrukuga ja kuigi poiss tema näo kohal midagi peale löua ei näinud, olid tal seljas riided nagu nendel üheksandikel, kes nägid omal ajal välja nagu mõne strateegiamängu kapuutsi-zombid, kelle pihta tuli aina tuld anda. See oli isegi pisut kõhe, et üks selline nende külla ära eksis.

„Nägid?“ küsis ema oma poega pilguga mõõtes.

Aivar noogutas. „Mida või kuhu ma tõstan?“ küsis ta poe kaubakaste silmas pidades.

„Täna ei tõsta sa midagi. Lähed *Sellele* järele ja uurid välja, kelle juurde või miks ta üldse siia tuli. Väga kahtlane tüüp. Kõndis minult luba küsimata läbi letiluugi tagaruumi, käis kõik riiulid läbi ja võttis vaid ühe koolajoogi ning paki kartulikrõpse. Otsa ei vaadanud, sõna ei lausunud, pani täpse raha peoga leti peale ja läks välja. Niisugust pole siin varem nähtud. Ma arvan ... ma arvan, et ta polnudki nagu päris, vaid seesugune nagu need sinu arvutitegelased,“ sõnas ema ja oli justkui ikka veel Selle Võõra lummuses.

„Imelik oli jah, aga meie klassis oli ka selliseid. Ehk on kellegi ...“ pakkus Aivar välja oma esimese mõtte, kuid emal oli huulil juba järgmine arvamus: „Kellegi lapselaps? Siis on ta küll kellegi sohilaps. Meie omade järeltulijad käivad siin vaid sunniviisil ja mitte üksinda, vaid ikka koos oma papade ja mammadega. Ei, ükski nad siia ei tuleks, kindel! See tänane tulija oli jumala võõras.“

„Siis ehk mõne juba surnud inimese lapselaps, kellest me ei teadnud ja kes tuli omal soovil – no lihtsalt niisama asja uurima,“ arendas Aivar mõtet edasi, ikka oma strateegilise mängu suunas.

Igas mängus pidi ju olema keegi, kes oli tabamatu või vähemalt salapärane ja päris elus ei saanud need asjad olla teisiti, sest kõik mängud olidki elust võetud. Sellest sai Aivar siis aru, kui aina korduvad mängustenaariumid teda tüütama hakkasid ja uuendustest hoolimata enam midagi uut peale ei tulnud. Klassikaaslased nimetasid seda igavuseks, aga tema hakkas seda igavust oma päriselu toel uuendama ja lõi oma maailma, mis tegelikult oligi nagu päris, ainult et Aivari enda peas – no ja natukene juba ka tema arvutiekraanil.

Hannimõisa küla oli Aivari enda arvates selle natukese arendamiseks just õige koht. Selles külas oligi vaid kaheksa majapidamist, millest viies elati aastaringselt, kahes vaid suvitati ja üks, see kõigi põhilisem, Hannimõis, mille järgi küla kunagi nime sai, seisis juba aastaid tühjana. Omal ajal oli see olnud suur mõis ja seda võis ikka veel sellisena näha, sest kõik mõisahooned olid alles, müürid katuse all ja aknad-uksed laudadega kinni löödud. Kohalike sõnul oli seda kohta saatuse poolt õnnistatud, sest sõdade ajal polnud sinna langenud pommid ega ulatunud ka uute valitsuste löögirusikad. Tõsi, mingi sakslaste kindralstaap oli seal kunagi olnud, siis ka kolhoosikeskus ja koolimaja ning lõpuks oli see läinud tagasi rehabiliteeritute kätte, kes selle hea raha eest korda olid lubanud teha, aga jutuks see asi jäigi.

Kui Aivar veel väike poiss oli, käis ta oma suuremate õdedega sageli neis mahajäetud mõisamajades luusimas, sest neid lauapragusid ja keldriauke, kust nemad läbi mahtusid, oli seal ikka. Kui õed said täisealiseks ja koduküla tolmu jalgelt pühkisid, jäi Aivar päris omaette, sest

rohkem noori Hannimõisas enam polnud – tema oli see viimane, kes jäi ka pärast põhikooli lõpetamist paikseks. Miks, seda ta endalt ei küsinud, vaid lihtsalt tundis, et ei tahtnud kuskile mujale minna ega midagi muud teha, kui omaloodud maailmas edasi elada.

Algul oli see omaette jäämine Aivari jaoks isegi pisut kõhedust tekitav, kuid sellega võis harjuda, sest elu ei möödunud temast niisama tühelt, vaid ta küündis kõigeni, mis teda tegelikult paelus ning ta võis suisa õhust haarata seda osa maailmast, mis teda tõeliselt huvitas. Vanema põlvkonna jaoks oli mõistatus, kuidas selline õhu tarbimine üldse võimalik oli, kuid kes siis mõistatusi lahendada või oma arvamust välja pakkuda ei armastaks. Samas oli Hannimõisa külarahvale üsna mõistetamatu, miks üks noor ja terve mees ei tahtnud edasi õppida ja linnas tulusat tööd otsida, vaid hakkas hoopis mingiks töökoja mehaanikuks ja jäigi maale.

Vana Märdin oli esimene, kes oma oletusi tegi, kui kuulis, et Korvipuude ainus perepoeg oli otsustanud vanemate kõrvale maale jääda.

„Las ma arvan! Meilt on vallakeskusesse tund aega rattasõitu ja seal on vaid põhikool. Seda teed on juba küll käidud. Maakonnakeskuses on gümnaasium, aga see jääb meist oma kolmkümmend kilomeetrit läände ja kes seal ikka käib. Tartusse on veel rohkem maad kui Riiga ja kuhu sa siis ikka lähed – kodus ka hää olla. Aga ...“

Märdini jutus oli muidugi iva, aga Aivari enda meelest olid tema soovid nii lihtsad, et igal pool mujal oleks neid kahtlaseks peetud. Kuidas sa ikka teed näiteks mõnele õpetajale selgeks, et ei soovi õppida aineid, mida

sa juba oskad ja tahad õppida seda, mida gümnaasiumi õppekavas polnudki. Ülikoolis ehk oli, aga sinna poleks tal olnud võimalik ilma gümnaasiumit läbimata sukel-
duda, ent vana Märdini „aga“ polnudki selles, kelleks noormees tahtis saada, vaid tema küsis otse välja: „Aga ütle mulle, kust sa endale naise saad? Siin pole ju kedagi sellist.“

Aivar ise ei mõelnud naiste peale või kui, siis peale ema polnud keegi neist heas kirjas, sest põhikoolis oli tal olnud naissoost tegelastega aina ebameeldivaid kogemusi. Nad võisid küll kenad olla, aga mida vanemaks nad said, seda vähem oli nendega millestki rääkida. Aivari meelest mõõtis aeg vaid inimese eluiga ja seda ei saanud ju niisama tühja-tähja peale kulutada, aga kuna tüdrukutele jäi eelkõige silma kõik see, mida tema ise oluliseks ei pidanud, eriti riietus, siis ei väärinud see isegi sõnu, et „mul pole selle või teise asja jaoks aega“.

Oma arvamise kohaselt oli Aivar stiilne TTTTS-i mees, sest talle piisas koolis käimiseks korraga ühest paarist teksadest ja tossudest, tagist, T-särgist ja sukk-
mütsist ning kui mõni neist ära lagunes, ostis ema talle uue, pisut suurema, aga kindlasti sama värvi riideeseme asemele ja elu läks edasi. Aga tüdrukutele, ja neid oli koolis enamuses, see ei meeldinud ning nemad oma arvamust juba välja ütlemata ei jätnud ning enamasti oli see kriitika väga ebameeldiva värvinguga.

Põhikooli lõpetamine oli selles osas justkui vabane-
mine, aga samas ka uuenemine, sest isaga koos töötades hakkas ta meelsasti firma töötunkesid kandma ja kui ema juurde kaupluslattu kaste tõstma läks, olid tal samuti

firmalogoga dressid kohe varnast võtta. Õhtuti läbi arvuti gümnaasiumisse õppima läinud koolikaaslaste ja sõpradega suheldes võis ta aga oma arvutilaua taga kasvõi pidžaamapükstes istuda, sest kui midagi kaadrisse jäigi, siis oli see tema enda nägu ja selja taha seinale kinnitatud Tannu poster. Nii oli tal õnnestunud kohe kolm kärbest ühekorraga maha laksata, sest väljanägemine polnud tema murekoht ja neid, kes olid vaid selle pärast muretsenud, tema elus enam polnud.

„Nüüd siis on!“ pomises ta pisut tujutult, kuid samas ei saanud ta ka väita, et selle postiautost maha astunud võõra tüdruku jälitamine poleks talle huvi pakkunud.

„Mine juba, enne kui ta sul silmist kaob!“ kiirustas ema teda takka ning lisas: „Ma arvan, et ta läheb Arpi Eeri juurde, sest too on ka selline poolenisti tumm ega märka teistele teregi öelda.“

Aivar justkui kahtles, aga kuna ta uus tööülesanne oli erakorraline, siis pidigi ta pisut hoogu maha võtma, ent ema arvates oli sellistel puhkudel vaja just operatiivsust üles näidata.

„Mis sa kohmitsed! Võimalusest tuleb kinni haarata ja kohe! Siinkandis ei näe just tihti uusi nägusid ja ... ja ma arvan, et ta oli vast ikka juba kuusteist täis,“ lisas ema, aga seda rohkem iseendale.

Aivar ei saanud täpselt aru, mis võimalusest tuli haarata ja haaras seepärast varnast kaasa oma dressipluusi, sest mine sa tea, mida teine võis mõelda, kui nägi üht äsja jõusaalist tulnud jõmmi enda sabas sörkimas. Oma sõpradega suheldes postitasid poisid talle alatasa pilte sellest, kuidas nad jõusaalis raskusi kergitasid, aga

Aivaril oli koguni kaks jõusaali: üks töökojas, kus ta isaga talu põllumajandustehnikat remontis, ja teine ema juures poes, kus ta kaubakaste tõstis. Tal polnud just Van Damme biitsepsid, aga ta ise oli oma üheksateistaastase kehaga rahul, sest tunne oli ju hea, kui ei pidanud raskusi tõstes või joostes iga natukese aja tagant ähkimise peale aega kulutama.

Arpi Eeri majapidamine oli külatänava viimane enne Hanni mõisa suurt parki ning ainsaks piiriks nende kahe valduse vahel olid alati avali seisvad raudväravad, mille roostes piigid ja roosid vana mõisarahva hiilgust meeles pidasid. Tee, mis sealt edasi justkui eikuhugi viis, oli samuti aastatega rohtu kasvanud. Aivar oli selle vaa- tega harjunud. Ta teadis, et mõisahoonet varjasid kõrged pargipuud ning samahästi võisid need ka talle endale peitevarju pakkuda, juhuks muidugi, kui ta seda vajas.

Kuna mõisapargi rohus värskaid jalajälgi näha pol- nud, oletas Aivar, et See Võõras läkski Arpi Eeri juurde, nagu ema oli arvanud. Eeriga olid noormehel aga oma- moodi suhted, sest see mees oskas vibusid valmistada ja tema tagaaias olid üleval märklauad, kus sai laskmist harjutada. Eeri rääkis harva ja kui, siis ikka ühte ja sama juttu, mis seisnes selles, et tema ema vanaema oli olnud von Hannide juures kammerneitsi ning välistatud pol- nud, et ka Eeris endas voolas pisut vonnide verd.

Kuna Aivar polnud ammu Eeri juures käinud, pidi ta selleks korraks hea põhjuse välja mõtlema, sest tema vibude ja nooltega mängimise aeg oli ümber saanud. Õnneks polnud seda vajagi, sest korraga tajus Aivar, et

tema tuleku põhjus seisis tal hoopis selja taga. Pöördunud, et paar sõna lausuda, jäi noormehe suu siiski vaid õhku ahmima, sest sama ootamatult, kui See Võõras tema selja taha oli ilmunud, nii ta sealt kaduma läks, aga seekord mitte ilma jälgedeta, sest need olid rohus maas ja näitasid, et minejal oli kaalu ning tegu polnud viirastuse või kummitusega.

Kuna kohtumine oli toimunud nii äkki, ei jäänud Aivaril pikemaks mõtlemiseks aega ja ka tema tere kukkus sinnasamasse, kus ta ise oli seisnud. Kiirustanud tüdruku kannul läbi mõisapargi raudvärava, püüdis ta kokku panna lauset, millega eeskõndijat kasvõi korraks seisatama meelitada. Ent see viimane ei kuulnud või ei kuulanudki teda, vaid kõndis oma teed, kätt telefoniga kapuutsi alla peidetud näo ees hoides.

Üks asi oli Aivarile siiski veel silma jäänud ja need olid selle tüdruku peened sõrmed, millel polnudki selliseid sädelevaid geelküüsi, nagu tema klassi tüdrukud omal ajal üksteise võidu endale valla kohalikul küüne-technikul raske raha eest panna lasid. Ka oli tema olek seni tuntud tüdrukutega võrreldes kuidagi jäigem ja liikumine sirgjoonelisem. See omakorda viitas asjaolule, et ehk ta polnudki enam nii väga tüdruk, vaid ikka juba rohkem täiskasvanu mõõtu.

Igal tavalisel juhul oleks ju eeskõndija seisma jäänud, tagasi vaadanud, sõna võtnud või koguni ära jooksnud, kuid See Võõras ei teinud tema järel kõndinud noormehest väljagi. Jõudnud mõisa peahoone treppideni, jäi ta siiski seisma ja istus siis esimese trepimademe peale. Aivar oli seda hetke oodanud, kuid ei teadnud, kuidas

edasi käituda, seepärast tegi ta oma meelest ainsa võimaliku pakkumise.

„Kas on abi vaja? Meil siin ei käi võõraid ja ma võin juhatada, kui ...“ sõnas ta enda jaoks pisut aega juurde võites, kuid vastust ei tulnud, tuli hoopis tuuleiil, mis võõra nägu katvat kapuutsi kergitas ja see hetk oli sama muutlik kui suunda muutnud tuuleiil.

Korraga nägi Aivar trepil istujas sootuks kedagi teist kui mõnd talle seni tuttavat tüdrukut. Tüdruk trepil meenutas talle näo poolest inglise keele õpetajat, kes oli juba tema koolis käies olnud üle kolmekümne. See erinevus oletuse ja tegelikkuse vahel tekitas poisis segadust, kuid see polnud halb tunne, pigem äratas huvi. Oma järgmise sammu üle imestas Aivar isegi, kuid võõrast, kelle kõrvale noormees julges istuda, ei häirinud miski. Tema pilk oli telefoniekraanil, aga mida ta sealt vaatas, seda nägi vaid ta ise.

„Las ma arvan!“ sõnas Aivar uuesti alustades ja jätkas juba sama enesekindlalt nagu vana Märdin. „Sind huvitab see mõis. Meil siin on piiritsoon ja vilets levi, GPS-i töö sageli häiritud ja ka satelliidid ei ripu kogu aeg pea kohal. Ma võin juhatada, kui ümbrus huvitab. Olen siin üles kasvanud ja tunnen kõiki Hanni mõisa hooneid, salakäike ja mida iganes, mis sulle huvi pakub.“

Vastust ei tulnud, isegi mitte kaja sellele, mida Aivar oli lahkelt välja pakkunud. Mõte, et tegu oli tõesti mõne võõramaalasega, pani noormehe arvama, et kui tüdruk talle tema inglise keele õpetajat meenutas, võiks ju temaga ka inglise keeles kõnelda. Korranud oma sõnu veel paar korda nii ühes kui teises keeles, muutus Aivar nõutuks.

„F*ck...! Kellega ma räägin – vaim oled või?“ lausus ta siis pisut häiritult ja rohkem iseendale, kuid tüdruku olekus ei muutunud midagi ning ühel hetkel ta lihtsalt tõusis, kohendas oma seljakoti rihmasid ja läks tulnud suunas tagasi.

Aivar istus veel mõne minuti ja järgnes talle, kuid niipea kui eesliikuja pargipuude taha kadus, oli ta ka päriselt kadunud. Ema juurde poodi naastes polnud Aivaril viimasele midagi öelda, sest ta ei teadnud ju miks ja kelle juurde See Võõras läks.

„Ma poleks pidanud ta nägu nägema,“ pomises ta vastuseks ema küsimusele, ent see nägu ei huvitanudki ema, sest tema oli vahepealse ajaga täiendanud teooriat, kellega võõra näol võis tegu olla.

„Ma arvan, et ta on jaapanlane,“ lisas ema ning jätkas: „Oli ju selline väike ja käis justkui kikivarvul. Ta lihtsalt ei teadnud, kuidas eesti keeles tere öeldakse ja maksis sularahas. On ju? Ma lugesin internetist, et jaapanlased arveldavad sulas sellepärast, et kardavad maavärinad, mis rikuvad sularahautomaate ja siis ei saa nad oma raha kätte, aga ... võibolla oli ta hiinlane? Kas sa ta silmi nägid? Jalad olid tal küll väikesed nagu lapsel. Ma lugesin netist, et hiina tüdrukutel on samuti väikesed jalad. Vanemad keeravad tüdrukutel juba lapsena varbad talla alla, et need suureks ei kasvaks – kõik ilu nimel. Läks ju Arpi Eeri juurde?“ jõudis ema lõpuks ka selle küsimuse juurde, mille pärast ta oma poja Seda Võõrast nii-öelda saatma suunas.

„Mitte päriselt, aga ta võis Eeri juures käia, kuid mina nägin teda Hanni mõisa trepil istumas,“ vastas

Aivar tüdinult, sest oleks meelsamini oma mõtteid mõelnud, mitte ema arvamusi kuulanud.

„Näed siis – ma ju ütlesin! Aga tere ütlemise oleks võinud ikkagi selgeks õppida,“ jäi ema oma oletustele kindlaks, sest üks neist oli ju täppi läinud.

Võtnud suuna isa töökoja poole, ei saanud Aivar peast pilti rohtukasvanud mõisatrepil istuvast tüdrukust, kellega tema oli rääkinud, kuid viimane temaga mitte. Polnud tähtsust, kuidas ta kõndis või kelle nägu oli, vaid kummitama jäi tema olek või siis õigemini olemasolu reaalsus. Aivar oli istunud ta kõrval, nii lähedal, et oleks võinud teda isegi puudutada, kuid millegipärast ta ei teinud seda. Ehk ta kartis siiski pettuda või oli lihtsalt ettevaatlik, sest tema klassi tüdrukud kiljatasid alati, kui mõni poiss neid näpuga ribidesse torkas. Mis aga toonast inglise keele õpetajat puudutas, siis tema nägu meeldis kõigile poistele ja sellest polnud ju midagi, kui ka mõnel tüdrukul polnud ta nägu enam nii lapselikult ümar ja roosa, vaid juba pisut kahvatum ja kandilisem, nagu sel Eesti kõige tuntumal modellil, mis iganes looma nime ta siis kandis.

Ka järgmisel hommikul ärgates läks Aivari esimene mõte samale teemale ning ta muutis isegi oma hommikujooksu marsruuti, ei jooksnud mööda traktoriteid ja põldudevahelisi radu, vaid sörkis piki külatänavat Hanni mõisa poole, vaatas hoolega Arpi Eeri valdused üle ja istus siis mõisa rohtunud trepile, täpselt samale kohale, kus eelmisel päeval oli istunud See Võõras. Korraga tundus talle, et See Võõras polnudki enam talle nii võõras, vaid et võõrale tuli panna mingi teine, märksa salapärasem

nimi, midagi sellist, mis iseloomustaks tema salapära ja oleks mängulisem ja üheselt mõistetav.

„Vaikiv tundmatu. Ei. Vaikija või siis Tüdruk, kes ei räägi ...“ pakkus ta end sellelt mõttelt tabades.

„Miks ta ei räägi? Kõik inimesed räägivad, aga kõik ei saa aru, et nendega räägitakse. Minu vanavanavana-ema rääkis kolme keelt, aga ...“ kuulis Aivar korraga õhkuvisatud helivirvendust ja vaatas selja taha.

Mõisa terrassil seisis Arpi Eeri, vibu käes ja noole-
tupp üle õla ning vaatas trepi alumisel mademel istuvat Aivarit. „See, mis sind siia tõi, on ammu läinud.“

„On või? Kas sul käis keegi külas?“ tahtis Aivar teada ning oli paari hüppega terrassil, et olukorra reaalsuses veenduda.

„Ei. Miks sa nii arvad? Ma pidasin silmas seda aega, mil sa minu juures vibu laskmas käisid,“ lausus Eeri ja seadis end minekule.

Aivari meelest oli see kõik, nii kohtumine kui ka jutt kahtlane, sest Eeri polnud temaga kunagi nii palju rääkinud. Isegi siis, kui ta poisikesena tema juures vibu laskmas käis, polnud sel mehel eriti palju sõnu suus. Siis ta lihtsalt seadis oma õpilaste käsi ja jalgu õigesse asendisse ning müksis keha, et selgroog sirge püsiks ning noogutas, kui oli laskja hoiakuga rahul. Aivar mäletas seda kõike, sest toona oli külas vähe neid kohti, kus poistel midagi õppida oli ja ausalt öeldes oli ka poisse vähe. Tüdrukuid ikka oli, aga nemad jõlkusid enamasti postkontori vahet, kust sai oma pildialbumitesse kleipse osta, ent toleks päevaks polnud Hannimõisas enam postkontorit ega tüdrukuid, poistest rääkimata.